

— U H O U —

19. ՏԱՐԻ - ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ

1962

◀ ՑՈՒՑՈՒԹ ▶

Թիւ 1

ՆՈՐԻՆ ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐք ՀՕՐ

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՊԱՏԳԱՄԸ

Ժողովուրդ Հայոց որ ի սկիւռս աշխարհի,

Մնանդեան այս խորհրդաւոր ու հրաշապատում զիշերուան մէջ նորէն կը հնչեն մեր հոգիներուն երկնային պատգամն ու հաւասարիքը մարդերուն տրուած, հրեշտակներու բերնով։ «Փառք ի բարձուն Աստուծոյ և յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն»։

Մանուկը որ այսօր վերստին իր խանձարուրը կը բանայ մեր հոգիներուն խորը, խորհուրդն ու մարմառութիւնն է խաղաղութեան և սիրոյ։ Այս զիշեր նորէն բաց է երկինքը և ճառագոյթ ուղիներէն հրեշտակներ երկիր կ'իջնեն, աւետելու խաղաղութեան և սիրոյ իշխանին ծնունդը։

Խաղաղութեան այս պատգամը ըզգանքն ու կարօտն է եղած տարիներով տառապող սերունդներու, պատմութեան մութ, հևազին և արիւնոտ ծփանքներուն դիմաց։ Այդ աղերսարկու ճիշը այսօր աւելի քան շատցած ու բարձրացած է, կեանքի անհամաշափ և արտում գնացքին համընթաց, և գարձեր է սուր ու ցաւագին աղաղակ մը՝ միկիններու հոգիէն բարձրացու։

Մեր Տիրոջ ծննդեան նախօրեակն, իշխողներու և զերիներու այդ օրերու աշխարհին մէջ, երբ խաղաղութիւնն ու սէրը երազներ իսկ չէին մարդոց հոգիներուն, և արդարութիւնը տառապանք էր ու նախճիրը հեշտանք, երբ յլփացում, արիւն և քրափինք իրարու կու դային ստեղծելու համար անհամերաշխ և անկարելի կեանքը այդ անխաղաղ դարերուն, չկար աւելի քաղցը երազ ու սփոփանք քան խաղաղութեան ձայնը, որ պիտի զար խորտակելու արեան ալիքները և անուշելու թշուառութեան մռայլը մարդոց սրտերուն։

Գերութիւնը չարիք մըն է, պատերազմը՝ ոճիր, վասնզի անոնք ամէնէն անզութ յայտնութիւններն են ատելութեան, որ կ'որջանայ և կ'եռայ մարդոց սրտերուն խորը։ Հրեշտակները կը պատգամեն նոր օրէնքը կեանքին և ծնունդը խաղաղութեան և սիրոյ իշխանին, որ աշխարհ կու զայ ոչ միայն մեր փրկութեան ի խնդիր, այլ որպէսզի ցնծայ աշխարհը այն բանին համար, որ երազն է եղած դարերու մեր ամբողջ էութեան, որ արեւ կաթիլէն մինչև երջանկութեան ու ցաւի տրոփը կ'երկարագուրի, վերածուելու համար սրտառու աղերսանքի մը՝

~~ՀԵՐԱ~~

մեծ ազօթողի շրթներուն. «Զի խաղաղեսցին խռովութիւնք, լուսացին պատերազմունք, դադարեսցին յարձակմունք թշնամեաց, անկեսցի սէր և արդարութիւն ի յերկից»:

Վասնգի կեանքի ողբերգութիւնը կը սկսի հոն, երբ մարդիկ սինիք և եսամոլ զգացումէ մը կը նային իրարու: Խանծաղ և ամբոխեալ հոգիները չեն կրնար սիրել և սերտել եղայր մարդերը, ստեղծելու համար իրենց շուրջ այն տաք ու եղայրական մթնոլորտը, որ մեզ կ'առաջնորդէ անձնասիրութեան նեղ կածաններէն դէպի այլասիրութեան լայն պողոտաները: Արքան անոյշ և զեղեցիկ պիտի ըլլար կեանքը, եթէ մարդ անասնական նայուածքով չնայէք անոր:

Աւետարանի պատմութեան բոլոր տուեալները, որոնց իրաւունքը սուրբ է մեզի համար, կը հաստատեն թէ Քրիստոսի սիրոյ և խաղաղութեան ոգին անուշանու օծումը եղաւ ապականած մարդկութեան: Աստուածախառն շունչ մը՝ որ թափանցեց քայլայուած ու ապականած ընկերութեան մը բոլոր խաւերուն մէջ, ուր անիրաւուածներ, վիրալից սրտեր ու գերիներ կային, ամբարիշտ լուծերու ներքէ զրաստացած, ինչպէս նաև լոյսի կարօտ կոյրեր և ճշմարտութեան ուղին կորուսած իմաստուններ, խարխափելով թանձրացած և անարշալոյս մութի մը մէջ: Աշխարհ բերուած այդ ոգիով մարդկային ստոյզ զիտակցութեան արժէքը բարձրացաւ զերազանցօրէն, ներշնչելով մեզի մեր փրկութեան խարիսխն եղող հաւատքը և հոգիոր դիւցազնութեան մը անփշրելի զէնն ու զրահը հազյնելով մեզի:

Ցիսուսի հրաշալի ծնունդը ոչ միայն աստուածապաշտութեան երկիւղած զգացումն ու խորհուրդը կը բերէ մեզի, ոչ միայն չնորհներու և իմաստութեան ճանաչումի և զօրութեան սերմերը կ'աճեցնէ մեր մէջ, իր անստուեր նայուածքին չերմութեամբը, այլ սիրոյ և ներողամտութեան, գութի և զոհաբերման կամքը կը պատսպարէ մեր տկար մարմնին մէջ: Իրմով հակառակորդներ կը դառնանք կեղծիքի, սուտի, բռնաւոր ձգառումներու և անմիտ վրէժինդրութեան:

Այս զիշեր թող նորէն հնչեն մեր հոգիներուն մէջ երկնահնչին այն ձայն որոնք բարեբաստիկ օր մը երկրի վրայ լսուեցան ծննդեան մուտք ու անշուրք այրին մօտ և որ հիմա անսահման բարձունքի մը վրայ կը թնդան վերըստին, հոս փոխազդելու Յիսուսով կենդանազրուած Շաղաղութիւնը և յաւերժացած է Հանութիւնը:

Ժողովուրդ Հայոց, դուն դարերով խաղաղութեան ծարաւն ու իղձն ես ունեցեր, ապատութեան տենչանքին չափ բռւոն և երկնքին չափ խորունկ: Քեզի պարտագրուած պայմաններու արգասիքը չէ միայն պատճառը այս ըղձաւորութեան, այլ որովհետեւ դուն հաւատացած ես թէ խաղաղութեան, սիրոյ և համերաշխութեան աշխարհի մէջ միայն կարելի է իրագործել Աստուծոյ թազաւորութիւնը և լեցնել մարդուն կարօտ: Խաղաղութեան զգացումը լոյժ, տարտամ և վերացական յլացք մը չէ եղած քեզի համար, այլ լիդերով զգալի, թանձրացեալ ու մարմնացած հնիք մը, սլացք մը՝ քու ըղձանքի թափին մէջ երկնքի դուռները խորտակելու չափ:

Դուք, զաւակներ Հայաստանեայց եկեղեցւու ի սփիւռս աշխարհի, որ կը հաւատաք Աստուծոյ Որդիի մարմնով երնալուն, մեզի հետ միասին այս զի-

ԽՄԲԱԴՐԱԿԱՆ

ՍՈՒՐԲ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՀԱՐԵՆ ՆԵՐՍ ՍԿՍԱՆ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Դ.

Երուսաղէմի Առաքելական Աթոռը, նուիրտագետականօրէն իրբև երկրորդ կարևոր սրբավայր Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ, Եջմիածնէն յետոյ, պահած է դարերով և կը պահէ այսօր մանաւանդ իր տարօրէն ամուր կշխոը Հայժոռովուրդի սրտին ինչպէս մտքին վրայ, մնալով մեր արտասահմանի կրօնական ու հանր սյին կազմակերպութեանց մէջ ամէնէն ջերմ ու կենդանի կռուանը։

Ի մտի պէտք ենք ունենալ որ Հայ ժողովուրդը ոչ միայն այսօր, այլ նոյնիսկ անցեալի մէջ չէ ունեցած սրբավայր մը, որ կարենար հաւատարիլ Երուսաղէմի Մրրոց Յակորեանց Վանքին, որ Քրիստոնէութեան առաջին Եպիսկոպոսապետին՝ Յակոբոս Տեառնեղորօն պատմական Աթոռն է, Քրիստոնէական Եկեղեցւոյ ամենափառաւոր անցեալ ունեցող Աթոռներէն մին, հաստատուած հոն՝ ուր առաջին անգամ մեր Տէրը դրաւ Իր արքայական գահը։ Պատմական

շեր ձեր երկիւղած էութեան խորերէն անգամ մը ևս աղերսեցէք սիրոյ և խաղաղութեան իշխանէն որ փարատին մէջն ու մառախուղը, չքանան չարիքն ու յուսահատութիւնը, տարագրուին տագնապն ու տիրութիւնը աշխարհի երեսէն։

Այս է եղած հանապազօրեայ աղօթքը հայ սերունդներու, որոնք գարերով քակեցին մեծ դամբաններու խորհուրդը և հոգուեցին հօտը հողիներուն. որոնք ամէն Ծնունդի, կրակուած հաւատքի տենդէն, կ'ուզէին տեսնել իրենց անուրջը, երկնքի կապոյտին և կամ հայրենի հողին վրայ մարմին առած։

Անոնց ստուերները թափանցիկ են և անոնց գանկերը ճառագայթներու հոսոց մը, զոր չկրցան մարել քարքարոսութիւնները բոլոր ժամանակներու։

Միացնենք մեր աղօթքները անոնց մշտամրմունչ աղերսանքին, ապրեցնելու համար մեր մէջ սուրբ երազը մեր նախնեաց, այս սրբազան զիշերէն հիւսուող։

Մեր Տիրոջ Ս. Ծննդեան առիթով, մեր խորին երախտագիտութիւնն ու անկեղծ հաւատարմութեան զգացումները մեր սիրելի Թագաւորին, Հիւսէյն Առաջինի, ինչպէս նաև իրմով զիտաւորուած Յորդանանի վարիչներուն։

Տէրը միշտ անսասան պահէ Հաշիմական գահը և անոր անզուզական զահակալին չնորհէ անփորձ, երշանիկ և արդիւնաշատ տարիներ, իրագործել կարենալու իր ժողովուրդին արդար ակնկալութիւնները, խաղաղութեան և սիրոյ քաղցր մթնոլորտին մէջ։